

Hroniska C vīrushepatīta izplatība medicīnas darbinieku vidū intensīvās terapijas nodaļās Latvijā (starpziņojums)

*Edīte Fridrihsone^{1,2}, Ieva Tolmane^{2,3}, Baiba Rozentāle^{2,4},
Jeļena Storoženko^{2,4}, Frīda Arša²*

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Tālākizglītības fakultāte,
Infektologa specialitātes studiju programma, Latvija

² RAKUS stacionārs "Latvijas Infektoloģijas centrs", Latvija

³ Latvijas Universitāte, Medicīnas fakultāte

⁴ Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte, Latvija

Ievads. Pasaulē aptuveni 130–150 miljoniem cilvēku ir hronisks C vīrushepatīts. Eiropas reģionā tādu ir aptuveni 15 miljoni, kas ir 2% pieaugušo populācijas. Imūnglobulīnu G klases antivielu pret C vīrusa hepatītu (anti-HCV) prevalences vispārējā populācijā dažādās Eiropas reģiona valstīs ir 0,4–3,5% (atsevišķos reģionos pat līdz 22,0%). Par hronisku C hepatītu liecina anti-HCV un persistējoša C hepatīta RNS klātbūtne (HCV-RNS) asinīs, tā prevalences dažādās Eiropas reģiona valstīs ir no 0,1 līdz 4,5%. 2008. gadā veiktajā pētījumā par C vīrushepatīta prevalenci Latvijā konstatēts, ka anti-HCV prevalences vispārīgajā Latvijas populācijā ir 2,4%, HCV-RNS prevalences – 1,7%. Medicīnas darbinieki tiek uzskatīti par riska grupu, kas inficējas ar C hepatītu. Tiek pieņemts, ka īpaši augsts risks ir intensīvās terapijas nodaļu darbiniekiem, operācijas bloku, nieru aizstājterapijas klīniku personālam. Eiropā anti-HCV prevalences medicīnas darbinieku vidū ir 0,1–3,8%. Latvijā līdz šim anti-HCV un HCV-RNS prevalences medicīnas darbinieku vidū nav noteikta.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis bija noteikt hroniska C hepatīta prevalenci medicīnas darbinieku vidū intensīvās terapijas nodaļās Latvijā. Pētījuma materiāls ir 26 Latvijas slimnīcu intensīvās terapijas nodaļu un palātu darbinieku venozo asiņu paraugi, kuros tiek noteiktas antivielas pret C vīrushepatītu. Pozitīvos paraugos antivielas apstiprinātas ar imūnblota metodi. Pētījuma dalībniekiem, kuriem bija pozitīvas antivielas pret VHC, atkārtoti ņemta asins paraugā tika noteikta VHC RNS. Pētījuma dalībniekiem izsniegtas arī anketas, kurās ir jautājumi par negadījumiem darbā, veiktajiem profilakses pasākumiem, kā arī iepriekšēju pārbaudi uz anti-HCV. Gūtie dati tika matemātiski statistiski apstrādāti.

Rezultāti. No 2014. gada 23. oktobra līdz 2015. gada 15. janvārim tika iesūtīti un pārbaudīti 672 asins paraugi. 15 no tiem konstatētas pozitīvas antivielas pret C hepatītu. No pozitīvajiem paraugiem pozitīvas antivielas iepriekš konstatētas 11 darbiniekiem, četriem darbiniekiem antivielas atklātas pirmo reizi. Pēc pētījuma prelimināriem datiem, anti-HCV prevalences intensīvās terapijas darbinieku vidū Latvijā ir 2,2%. Pozitīvo paraugu pārbaude uz HCV-RNS, kā arī anketu datu apkopošana vēl turpinās, kā arī turpinās paraugu vākšana tajās slimnīcās, kuras materiālus vēl nav iesūtījušas.

Secinājumi. Pēc šī brīža pētījuma rezultātiem anti-HCV prevalences intensīvās terapijas darbinieku vidū būtiski neatšķiras un ir pat nedaudz mazāka kā vispārējā populācijā. To iespējams skaidrot divējādi – pirmkārt, medicīnas darbinieki ir labāk informēti par riskiem inficēties ar C hepatītu, tāpēc vairāk ievēro piesardzības pasākumus, otrkārt, dalība pētījumā bija brīvprātīga, tāpēc pilnībā nevar izslēgt, ka darbinieki, kuri bija informēti par savu anti-HCV statusu, neuzskatīja dalību pētījumā par sev lietderīgu. Ņemot vērā jaunatklāto gadījumu skaitu, medicīnas darbinieku mērķtiecīga pārbaude ir neapšaubāmi svarīga, un būtu ieteicams to veikt organizēti un mērķtiecīgi.